

Verze s 36 otázkami pro odborného testujícího

Úvod

Tento nástroj byl vyvinut týmem Světové zdravotnické organizace (WHO) pro klasifikace, terminologii a standardy v rámci WHO / National Institutes of Health (NIH) Joint Project on Assessment and Classification of Disability.

Před použitím tohoto nástroje musejí být tazatelé vyškoleni podle manuálu *Measuring Health and Disability: Manual for WHO Disability Assessment Schedule – WHODAS 2.0* (WHO 2010), který obsahuje průvodce rozhovorem a další podklady pro výuku.

Další informace WHO lze nalézt na webové adrese:

<https://www.who.int/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health/who-disability-assessment-schedule>.

WHO lze kontaktovat na e-mailu: whodas@who.int.

Přeloženo se svolením Světové zdravotnické organizace podle manuálu *Measuring Health and Disability: Manual for WHO Disability Assessment Schedule – WHODAS 2.0*, Geneva, World Health Organization, 2010. Staženo 5. 12. 2016.

Tento překlad nebyl vytvořen Světovou zdravotnickou organizací (WHO). WHO neodpovídá za obsah ani správnost tohoto překladu. Originální anglické vydání: *Measuring Health and Disability: Manual for WHO Disability Assessment Schedule – WHODAS 2.0*, Geneva, World Health Organization; 2010. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO je závazným a autentickým vydáním.

Překlad: MUDr. Bc. Petra Sládková, Ph.D.

Grafická úprava: Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky

Revize překladu a grafické úpravy provedena k 4. 4. 2022.

Kontaktní e-mail pro dotazy či připomínky ohledně dotazníku WHODAS 2.0: mkf@uzis.cz.

Česká dokumentace k dotazníku WHODAS 2.0, která zahrnuje i dokumenty *Manuál k českému překladu WHODAS 2.0* a *WHODAS 2.0 - Instrukce k jednotlivým otázkám*, je k dispozici na webové adrese: <https://www.uzis.cz/whodas>.

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Tento dotazník obsahuje verzi WHODAS 2.0 pro odborného testujícího s 36 otázkami.

Instrukce pro tazatele jsou psány tučnou kurzívou – nečtěte je nahlas.

Text, který má slyšet respondent (tázaný), je psán

ve standardním písmu modře.

Takový text čtete nahlas.

Sekce 1 Obálka

Položky F1–F5 vyplňte před začátkem každého rozhovoru				
F1	Identifikační číslo respondenta			
F2	Identifikační číslo tazatele			
F3	Pořadí testování (1, 2, atd.)			
F4	Datum provedení rozhovoru	— — den	— — měsíc	— — rok
F5	Životní situace (způsob bydlení) v době rozhovoru (Zakroužkujte pouze jednu možnost)	Nezávislé bydlení	1	
		Samostatné bydlení s profesionální asistencí	2	
		Pobývajících v zařízení (nemocnice, domov pro seniory)	3	

Pokračujte prosím na další stránku...

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Sekce 2 Demografické a jiné základní údaje

Tento rozhovor byl vytvořen Světovou zdravotnickou organizací za účelem lepšího porozumění potížím, vznikajícím v důsledku zdravotních problémů. Údaje, které v rámci tohoto rozhovoru poskytnete, jsou důvěrné a budou použity jen pro potřeby výzkumu. Rozhovor potrvá 15–20 minut.

Lidem, kteří byli do výzkumu zařazeni z obecné populace (tj. těm, kteří nejsou pacienti zdravotnických zařízení nebo klienty pobytových sociálních služeb) řekněte:

I když jste zdravý/á a žádné potíže nemáte, je nutno pro úplnost probrat všechny otázky.

Začnu s obecnými otázkami.

A1	Zaznamenejte pohlaví respondenta	Ženské	1
		Mušské	2
A2	Jaký je Váš <u>věk</u> ?	_____let	
A3	Kolik let celkem jste strávil/a <u>studiem ve školách či v učení</u> ?	_____let	
A4	Jaký je Váš <u>současný rodinný stav</u> ? (Vyberte jednu nejlepší možnost)	Nikdy v manželském vztahu	1
		Ženatý / vdaná	2
		V manželství, ale žijící odděleně	3
		Rozvedený/á	4
		Vdovec / vdova	5
		Žijící s druhem / družkou	6
A5	Co nejlépe popisuje Vaše <u>hlavní pracovní postavení</u> ? (Vyberte jednu nejlepší možnost)	Placená práce (zaměstnanec)	1
		Osoba samostatně výdělečně činná	2
		Neplacená práce (dobrovolník)	3
		Student / studentka	4
		V domácnosti	5
		Důchodce / důchodkyně	6
		Nezaměstnaný/á (ze zdravotních důvodů)	7
		Nezaměstnaný/á (z jiných důvodů)	8
Jiná situace (prosím upřesněte): _____	9		

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Sekce 3 Úvod do rozhovoru

Řekněte respondentovi (tázanému):

Tento dotazník je o potížích, které lidé mají kvůli svým zdravotním problémům.

Ukažte respondentovi kartu č. 1 a řekněte:

Zdravotními problémy myslíme nemoci fyzické i duševní, jakož i další zdravotní potíže, krátkodobé či dlouhodobé, může jít o poranění, poruchy mozku, potíže emočního charakteru a rovněž potíže s alkoholem nebo drogami.

Během odpovědí na otázky zvažte všechny své zdravotní problémy. Když se Vás zeptám, jaké potíže máte při vykonávání nějaké činnosti, vezměte v úvahu...

Přejděte ke kartě č. 1 a vysvětlete, že „potíže s činností“ znamenají:

- zvýšenou námahu
- nepříjemné pocity nebo bolest
- pomalost
- změnu ve způsobu, jak činnost provádíte

Řekněte respondentovi:

Každá otázka, na kterou budete odpovídat, se vztahuje na potíže v období posledních 30 dnů. Současně je třeba zodpovědět, jak velké potíže jste měl/a v průměru za posledních 30 dní při vykonávání činností obvyklým způsobem.

Ukažte respondentovi kartu č. 2 a řekněte:

Při odpovědi použijte tuto stupnici.

Čtěte škálu nahlas:

Žádné, lehké, střední, těžké, extrémní nebo vůbec nemohu provést.

Ujistěte se, že respondent může karty č. 1 a č. 2 v průběhu rozhovoru snadno vidět.

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Sekce 4 Potíže v hlavních oblastech

Doména 1 Kognice

Položím Vám teď několik otázek o [porozumění a komunikaci](#).

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

Jak velké <u>potíže</u> jste měl/a v posledních <u>30 dnech</u> v těchto činnostech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D1.1	Soustředit se na činnost po dobu 10 minut?	0	1	2	3	4
D1.2	Zapamatovat si důležité věci, které je třeba udělat?	0	1	2	3	4
D1.3	Rozebrat a vyřešit problémy v každodenním životě?	0	1	2	3	4
D1.4	Naučit se něco nového, například jak se dostat na nové místo?	0	1	2	3	4
D1.5	V obecném smyslu rozumět tomu, co lidé říkají?	0	1	2	3	4
D1.6	Začít a udržet rozhovor (konverzaci)?	0	1	2	3	4

Doména 2 Mobilita

Teď se Vás budu ptát na [potíže s pohyblivostí](#).

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

Jak velké <u>potíže</u> jste měl/a v posledních <u>30 dnech</u> v těchto činnostech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D2.1	Vydržet stát delší dobu, například 30 minut?	0	1	2	3	4
D2.2	Vstát ze sedu?	0	1	2	3	4
D2.3	Pohybovat se po bytě?	0	1	2	3	4
D2.4	Dostat se ven z domu?	0	1	2	3	4
D2.5	Ujít delší vzdálenost, například 1 km?	0	1	2	3	4

Pokračujte prosím na další stránku...

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Doména 3 Sebeobsluha

Teď se Vás budu ptát na potíže s [péčí o sebe](#).

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

Jak velké potíže jste měl/a v posledních 30 dnech v těchto činnostech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D3.1	Umýt si celé tělo?	0	1	2	3	4
D3.2	Obléci se?	0	1	2	3	4
D3.3	Najíst se?	0	1	2	3	4
D3.4	Zůstat několik dní sám/sama?	0	1	2	3	4

Doména 4 Vztahy s lidmi

Teď se Vás budu ptát na potíže s [navazováním a udržováním kontaktů s lidmi](#). Mějte prosím na paměti, že jde jen o potíže, které vyplývají z Vašich zdravotních problémů. Tím myslím nemoci tělesné či duševní, poranění, emoční potíže, a potíže s alkoholem nebo drogami.

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

Jak velké potíže jste měl/a v posledních 30 dnech v těchto činnostech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D4.1	Jednat s lidmi, které neznáte?	0	1	2	3	4
D4.2	Udržovat vztahy s přáteli?	0	1	2	3	4
D4.3	Vycházet s lidmi, kteří jsou Vám blízcí?	0	1	2	3	4
D4.4	Získávat nové přátele?	0	1	2	3	4
D4.5	Sexuální aktivity?	0	1	2	3	4

Pokračujte prosím na další stránku...

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Doména 5 Životní aktivity (domácnost, práce, škola)

5(1) Aktivity v domácnosti

Teď se Vás budu ptát na potíže se zvládnutím domácnosti, s péčí o členy rodiny, případně ostatní blízké. Jedná se o vaření, úklid, nákupy, péči o ostatní a péči o Váš majetek.

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

Kvůli vlastním zdravotním problémům, jak velké <u>potíže</u> jste měl/a v posledních <u>30 dnech</u> v těchto činnostech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D5.1	Vykonávat své <u>povinnosti v domácnosti</u> ?	0	1	2	3	4
D5.2	Udělat <u>dobře</u> nejdůležitější domácí práce?	0	1	2	3	4
D5.3	<u>Být hotov/a</u> se vším, co jste měl/a doma udělat?	0	1	2	3	4
D5.4	Udělat doma patřičně <u>rychle</u> vše, co jste měl/a?	0	1	2	3	4

Pokud je některá z odpovědí D5.1 – D5.4 hodnocena výše než „žádné“ (větší než „0“), zeptejte se:

D5.01	V kolika z posledních 30 dnů jste <u>domácí práce</u> omezil/a nebo úplně vynechal/a kvůli svým zdravotním problémům?	Zapište počet dnů _____
-------	---	-------------------------

Pokud respondent pracuje (placená nebo neplacená práce, osoba samostatně výdělečně činná), nebo chodí do školy, projděte otázky D5.5 – D5.10 na další straně.

V opačném případě přejděte k otázce D6.1 na následující straně.

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

5(2) Práce nebo školní aktivity

Teď Vám položím několik otázek na práci nebo školní aktivity.

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

Kvůli vlastním zdravotním problémům, jak velké <u>potíže</u> jste měl/a v posledních <u>30 dnech</u> v těchto činnostech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D5.5	Vaše každodenní <u>práce/škola</u> ?	0	1	2	3	4
D5.6	Udělat <u>dobře</u> nejdůležitější úkoly v práci / ve škole?	0	1	2	3	4
D5.7	<u>Být hotov/a</u> se vším, co jste měl/a udělat?	0	1	2	3	4
D5.8	Udělat práci patřičně <u>rychle</u> ?	0	1	2	3	4
D5.9	Měl/a jste v důsledku svých zdravotních problémů <u>nižší</u> pracovní zařazení?				ne	1
					ano	2
D5.10	<u>Vydělal/a</u> jste v důsledku svých zdravotních problémů <u>méně</u> peněz?				ne	1
					ano	2

Pokud je některá z odpovědí D5.5 – D5.8 hodnocena výše než žádné (větší než „0“), zeptejte se:

D5.02	V kolika z posledních 30 dnů jste <u>chyběl/a</u> v práci / ve škole na <u>půl dne nebo více</u> kvůli svým zdravotním problémům?	Zapište počet dnů _____
-------	---	-------------------------

Pokračujte prosím na další stránku...

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Doména 6 Účast ve společnosti (participace)

Teď se budu ptát na Vaše zapojení ve společnosti a na to, jaký dopad na Vás a na Vaši rodinu mají Vaše zdravotní problémy. Některé tyto otázky se mohou týkat potíží, které trvají déle než posledních 30 dnů, nicméně v odpovědi se, prosím, soustřeďte právě na posledních 30 dnů. Znovu připomínám, že otázky se týkají potíží, vznikajících v důsledku zdravotních problémů: fyzických, duševních nebo emocionálních, problémů s alkoholem nebo drogami.

Ukažte respondentovi karty č. 1 a č. 2.

V posledních 30 dnech:		žádné	mírné	střední	těžké	extrémní / vůbec nemohu provést
D6.1	Jak velké potíže Vám činilo <u>zapojit se do společenských aktivit</u> (jako jsou oslavy, náboženské, kulturní i jiné akce) stejným způsobem jako ostatní?	0	1	2	3	4
D6.2	Jak velké potíže Vám dělaly různé <u>bariéry nebo překážky</u> ve Vašem okolí?	0	1	2	3	4
D6.3	Jak velké potíže jste měl/a s postoji a chováním ostatních, abyste <u>žil/a</u> přiměřeně <u>důstojně</u> ?	0	1	2	3	4
D6.4	Jak velké potíže jste měl/a se stráveným <u>časem</u> , který zabírají přímo Vaše zdravotní problémy nebo jejich důsledky?	0	1	2	3	4
D6.5	Jak velké <u>emocionální potíže</u> Vám vznikaly v důsledku Vašich zdravotních problémů?	0	1	2	3	4
D6.6	Jak velké potíže Vám vznikaly tím, že Vaše zdravotní problémy odčerpávaly vlastní nebo rodinné <u>finanční prostředky</u> ?	0	1	2	3	4
D6.7	Jak velké potíže měla <u>rodina</u> v důsledku Vašich zdravotních problémů?	0	1	2	3	4
D6.8	Jak velké potíže jste měl/a při aktivitách ve <u>volném čase</u> (relaxace, dovolená)?	0	1	2	3	4

Pokračujte prosím na další stránku...

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

H1	V <u>kolika</u> z posledních 30 <u>dnů</u> byly zmíněné potíže přítomny?	Zapište počet dnů _____
H2	V kolika z posledních 30 dnů jste <u>vůbec nebyl schopen / nebyla schopna</u> vykonávat své obvyklé aktivity nebo práci kvůli zdravotním problémům?	Zapište počet dnů _____
H3	V kolika z posledních 30 dnů jste musel/a <u>částečně omezit</u> své obvyklé aktivity nebo práci kvůli zdravotním problémům?	Zapište počet dnů _____

Jsme u konce, děkuji Vám za spolupráci.

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Karta č. 1

Zdravotní problémy zahrnují:

- Nemoci fyzické i duševní
- Poranění
- Psychické nebo emocionální problémy
- Problémy s alkoholem
- Problémy s drogami

Mít potíže s nějakou činností znamená:

- Zvýšenou námahu
- Nepříjemné pocity nebo bolest
- Pomalost
- Změnu ve způsobu, jak činnost provádíte

Uvažujte jen o období posledních 30 dnů.

WHODAS 2.0

Světová zdravotnická organizace
Dotazník pro hodnocení disability 2.0

36 otázek
česká verze pro
odborného testujícího

Karta č. 2

